

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỞ
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

- 1.1 Tên môn học: **XÃ HỘI HỌC NÔNG THÔN**
1.2 Mã môn học: **SOCI3208**
1.3 Khoa/Ban phụ trách: **KHOA XHH – CTXH – ĐNA**
1.4 Số tín chỉ: **02 LT (02LT/0TH)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

- Nông thôn là một bộ phận của xã hội tổng thể. Xã hội học nông thôn có vị trí đặc biệt, bởi hơn 70% dân số VIỆT NAM hiện nay còn cư trú ở nông thôn; 86% sống lệ thuộc vào nông nghiệp và việc chuyển đổi từ xã hội cổ truyền sang xã hội hiện đại là trọng tâm cốt yếu của nghiên cứu xã hội học.

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1. Mục tiêu chung

Kết thúc học phần người học cần nắm vững:

- Sự ra đời và phát triển của bộ môn xã hội học nông thôn
- Nhận diện các đặc trưng của xã hội nông thôn trên các mặt dân số, kinh tế, phân tầng xã hội tổ chức và quản lý xã hội, những vấn đề xã hội và một số chính sách ở nông thôn Việt Nam.
- Ứng dụng được tri thức xã hội học nông thôn để giải thích và giải quyết những vấn đề xã hội ở khu vực nông thôn.

3.2. Mục tiêu cụ thể

3.2.1. Kiến thức:

- Sinh viên có được tri thức nền tảng của xã hội học nông thôn về mặt lý thuyết cũng như các phương pháp và kỹ thuật nghiên cứu để *giải thích* và *giải quyết* những vấn đề xã hội ở khu vực nông thôn, đặc biệt là nông thôn Việt Nam trong tiến trình phát triển hiện nay.

3.2.2. Kỹ năng

- Nhận diện, phân tích những vấn đề xã hội ở khu vực nông thôn.
- Giải thích và giải quyết những vấn đề xã hội ở khu vực nông thôn trong tiến trình Công nghiệp hóa và Hiện đại hóa ở nước ta hiện nay.

3.2.3. Thái độ:

- Hiểu được vai trò của các nhà xã hội học nông thôn, từ đó giúp sinh viên có ý thức học tập và tích lũy tri thức để góp phần vào việc hiện đại hóa khu vực xã hội nông thôn Việt Nam hiện nay.
- Cập nhật các tri thức mới nhất về xã hội học nông thôn trên thế giới để ứng dụng giải thích và giải quyết những vấn đề xã hội trong khu vực nông thôn.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1	Chương 1: Xã hội học nông thôn: một chuyên ngành của xã hội học	1. Bản chất của xã hội nông thôn 2. Đối tượng, chức năng, nhiệm vụ của xã hội học nông thôn 3. Sự ra đời và phát triển của xã hội học nông thôn 4. Vị trí của xã hội học nông thôn 5. Hệ vấn đề nghiên cứu xã hội học nông thôn	5	5			-Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong, <i>Xã hội học nông.</i> Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ). -Bùi Quang Dũng, <i>Xã hội học nông thôn</i> , NXBKHXH, 2010. - -Tống Văn Chung, <i>XHH nông thôn</i> , NXB GD, 2011.
2	Chương 2: Phương pháp nghiên cứu xã hội học nông thôn	1. Một số cách tiếp cận trong nghiên cứu xhnt 2. Một số lý thuyết vận dụng trong nghiên cứu xã hội học	3	2	1		-Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong, <i>Xã hội học nông thôn</i> , Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ).

		nông thôn 3.Các bước đi trong nghiên cứu xã hội học nông thôn 4.Một số phương pháp và kỹ thuật vận dụng trong nghiên cứu xã hội học nông thôn					-Tống Văn Chung, <i>XHH nông thôn</i> , NXB GD, 2011. - Tô Duy Hợp, <i>Kinh trọng: Một quan điểm lý thuyết trong nghiên cứu</i> , NXB Thế giới 2007.
3	Chương 3: Nông thôn Việt Nam nhìn từ góc độ lịch sử	1. Phương thức sản xuất châu Á và tác động của nó đối với nông thôn Việt Nam 2. Sở hữu ruộng đất thời phong kiến 3. Chế độ ruộng đất thời pháp thuộc 4. Nông nghiệp, nông thôn trong những thập niên trước Đổi mới 5. Nông nghiệp nông thôn thời kỳ Đổi mới	2	2			- Tô Duy Hợp, <i>Kinh trọng: Một quan điểm lý thuyết trong nghiên cứu</i> , NXB Thế giới 2007. Bùi Quang Dũng, <i>Xã hội học nông thôn</i> , NXBKHXH, 2010. -Lâm Quang Huyền, <i>Vấn đề ruộng đất ở Việt Nam</i> , NXBKHXH, 2007. - Ngân hàng thế giới, <i>Đất đai trong thời kỳ chuyển đổi: Cải Cách và nghèo đói ở nông thôn Việt Nam</i> , NXB Văn hóa Thông tin, 2008.
4	Chương 4: Cơ cấu xã hội và phân tầng xã hội ở nông thôn	1.Cơ cấu xã hội ở nông thôn 2. Phân tầng xã hội ở nông thôn 3. Các thiết chế xã hội ở nông thôn	4	4			-Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong, <i>Xã hội học nông thôn</i> . Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ). -Tống Văn Chung, <i>XHH nông thôn</i> , NXB GD, 2011.
5	Chương 5: Dân số nông thôn và kinh tế	I.Dân số nông thôn II. Kinh tế nông nghiệp	3	3			-Bùi Quang Dũng, <i>Xã hội học nông thôn</i> , NXBKHXH,

	nông nghiệp						2010. - Ngân hàng thế giới, <i>Đất đai trong thời kỳ chuyển đổi: Cải Cách và nghèo đói ở nông thôn Việt Nam</i> , NXB Văn hóa Thông tin, 2008.
6	<u>Chương 6:</u> Cộng đồng nông thôn	1.Làng xã nông thôn Việt Nam 2.Gia Đình ở nông thôn 3.Họ tộc ở nông thôn	4	3	1		- Phan Đại Doãn, <i>Làng xã Việt Nam: Một số vấn đề kinh tế, văn hóa, xã hội</i> , NXB CTQG, 2010
7	<u>Chương 7:</u> Một số vấn đề xã hội và chính sách xã hội ở nông thôn	1. Một số vấn đề xã hội ở nông thôn Việt Nam 2.Các quan điểm về chính sách 3.Các giải pháp cụ thể 4.Ứng dụng phân tích chính sách trong nghiên cứu một số vấn đề xã hội ở nông thôn	4	4			Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong, <i>Xã hội học nông thôn</i> . Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ). -Tống Văn Chung, <i>XHH nông thôn</i> , NXB GD, 2011. - Mai Ngọc Cường, <i>Chính sách xã hội nông thôn</i> , NXB Lý luận Chính trị, 2006.
8	<u>Chương 8:</u> Biến chuyển và canh tân nông thôn	1. Canh tân nông thôn 2.Mô hình truyền bà kỹ thuật 3.Mô hình thích ứng kỹ thuật	3	3			Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong, <i>Xã hội học nông thôn</i> . Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ).
9	<u>Chương 9:</u> Văn hóa nông thôn	1. Các loại hình văn hóa nông thôn 2.Các vùng văn hóa nông thôn 3.Đặc điểm chung của văn hóa nông thôn	2	2			Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong, <i>Xã hội học nông thôn</i> . Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ). -Tống Văn Chung, <i>XHH nông thôn</i> , NXB GD, 2011.

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu chính:

- Nguyễn Xuân Nghĩa – Bùi Nhật Phong: *Xã hội học nông thôn*, Đại học Mở Tp. HCM, 2014 (lưu hành nội bộ).
- Bùi Quang Dũng, *Xã hội học nông thôn*, NXB KHXH, 2010.
- Tống Văn Chung, *Xã hội học nông thôn*, NXB Giáo dục, 2011.

5.2. Tài liệu tham khảo thêm:

- Tô Duy Hợp, *Khinh trọng: Một quan điểm lý thuyết trong nghiên cứu*, NXB Thế Giới 2007.
- Lâm Quang Huyền, *Vấn đề ruộng đất ở Việt Nam*, NXB KHXH, 2007.
- Ngân hàng thế giới, *Đất đai trong thời kỳ chuyển đổi: Cải Cách và nghèo đói ở nông thôn Việt Nam*, NXB Văn hóa Thông tin, 2008.
- Phan Đại Doãn, *Làng xã Việt Nam: Một số vấn đề kinh tế, văn hóa, xã hội*, NXB CTQG, 2010.
- Mai Ngọc Cường, *Chính sách xã hội nông thôn*, NXB Lý luận Chính trị, 2006.

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Quy định thang điểm : 10

STT	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Bài tập nhóm, thuyết trình, tham gia trên lớp	30%
2	Thi cuối kỳ : Tự luận	70%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày (4.5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1	Buổi 1	-Bản chất của xã hội nông thôn; đối tượng nghiên cứu và sự ra đời và phát triển của xã hội học nông thôn.	

2	Buổi 2	-Hệ vấn đề nghiên cứu xã hội học nông thôn; các cách tiếp cận, các lý thuyết và phương pháp ứng dụng trong nghiên cứu xã hội học nông thôn.	
3	Buổi 3	-Nông thôn Việt Nam từ góc độ lịch sử; Cơ cấu xã hội nông thôn Việt Nam	
4	Buổi 4	-Phân tầng xã hội nông thôn ; Dân số nông thôn.	
5	Buổi 5	-Kinh tế nông thôn; Cộng đồng nông thôn	
6	Buổi 6	-Một số vấn đề xã hội ở nông thôn và hướng giải quyết.	
7	Buổi 7	-Canh tân nông thôn và văn hóa nông thôn.	

8. GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

- Họ và tên : BÙI NHỰT PHONG
- Chức danh, học hàm, học vị : Giảng viên - Thạc sĩ

PHỤ TRÁCH KHOA

HÀ MINH TRÍ